

Innhold

FORORD	5
KAPITTEL I	
INNLEDNING, «POLITI OG SKJØNN»	13
1.1 Bokens emne: politiets skjønnsutøvelse i patruljetjeneste sett i lys av rettslige rammer	13
1.1.1 En hendelse	13
1.1.2 Bokens formål og sentrale problemstillinger	13
1.1.3 Skjønnets rolle i politiets myndighetsutøvelse	15
1.1.4 Rettssikkerhet som omdreiningspunkt	16
1.1.5 Om doktorgradsstudiet boken bygger på	17
1.2 Definisjoner	20
1.2.1 Politibetjent	20
1.2.2 Patruljetjeneste	20
1.2.3 Inngrep	21
1.2.4 Myndighetsutøvelse og makt	21
1.2.5 Rettsregler og rettsprinsipper	23
1.3 Avgrensninger	24
1.4 Veien videre	24
1.4.1 Generell informasjon	24
1.4.2 Skjønn og dets rettslige rammer	25
1.4.3 Saksbehandling	25
1.4.4 Inngripen og gjennomføring	25
1.4.5 Anmeldelse og annen forfølgelse	26
1.4.6 Kompetanse og kvalitetssikring	26
1.4.7 Oppsummering og avsluttende betraktninger	26

KAPITTEL 2

SKJØNN OG DETS RETTSLIGE RAMMER	27
2.1 Nærmere om skjønn	27
2.1.1 Skjønnets begrensning av rettsnormer	27
2.1.2 Faktumskjønn	28
2.1.3 Lovbundet skjønn (rettsanvendelsesskjønn)	28
2.1.4 Diskresjonært skjønn.	29
2.1.5 Kontroll med politibetjentenes skjønnsmessige vurderinger	30
2.2 Rettslige rammer	31
2.2.1 Grunnleggende krav til offentlig myndighetsutøvelse.	31
2.2.2 Legalitet	34
2.2.3 Saklighet.	34
2.2.4 Likhet	37
2.2.5 Objektivitet	38
2.2.6 Nødvendighet	39
2.2.7 Subsidiaritet – «minste middel»	41
2.2.8 Forholdsmessighet.	43
2.2.9 Forsvarlighet	45
2.2.10 Oppportunitet	46
2.2.11 Forutberegnelighet	49
2.2.12 Hensynsfullhet.	51
2.2.13 Forsvarlig saksbehandling.	51
2.2.14 Kontradiksjon	52
2.2.15 Effektivitet	53
2.3 Vern mot lovbrutere	54

KAPITTEL 3

SAKSBEHANDLING	55
3.1 Innledning	55
3.1.1 En hendelse	55
3.1.2 Saksbehandling	56
3.1.3 Formålet med kapitlet.	57
3.1.4 Rettssikkerhet som omdreiningspunkt	57
3.2 Utvelgelse og utredning.	58
3.2.1 Informasjonsinnsamling ved patruljetjeneste	58
3.2.2 Skjønnsmessige vurderinger knyttet til utvelgelse og utredning.	59

3.3	Bevisvurdering	79
3.3.1	Hva kan man legge til grunn?.	79
3.3.2	Skjønnsmessige vurderinger knyttet til bevisvurderingen	82
3.4	Informasjon	86
3.4.1	Informasjon som del av patruljetjenesten	86
3.4.2	Skjønnsmessige vurderinger knyttet til informasjon	89
3.5	Vedtak fattes.	91
3.6	Begrunnelse	92
3.6.1	Begrunnelse som del av patruljetjeneste	92
3.6.2	Skjønnsmessige vurderinger tilknyttet begrunnelse	92
3.7	Notoritet.	96
3.7.1	Notoritet som del av patruljetjenesten	96
3.7.2	Skjønnsmessige vurderinger knyttet til notoritet	97
3.8	Klageadgang og opplysning om den.	108
3.9	Oppsummering	109

KAPITTEL 4

POLISLÆR INNGRIPEN	111
4.1 Innledning	111
4.1.1 En hendelse	111
4.1.2 Formålet med kapitlet.	111
4.1.3 Rettssikkerhet som omdreiningspunkt	112
4.2 Vurderingstema I – inngripen.	113
4.2.1 Innledning	113
4.2.2 Skjønnsmessige vurderinger – inngripen.	114
4.3 Vurderingstema II – middel.	127
4.3.1 Rettslige rammer – middel	127
4.3.2 Skjønnsmessige vurderinger – middel	134
4.4 Vurderingstema III – eksponering	161
4.4.1 Skjønnsmessige vurderinger – eksponering.	161
4.5 Vurderingstema IV – makt	166
4.5.1 Skjønnsmessige vurderinger – makt.	166
4.6 Vurderingstema V – håndjern.	179
4.6.1 Skjønnsmessige vurderinger – håndjern	179
4.7 Vurderingstema VI – varighet.	188

4.7.1	Skjønnsmessige vurderinger – varighet av aktuelt inngrep	188
4.8	Oppsummering	196
KAPITTEL 5		
ANMELDELSE OG ANNEN FORFØLGELSE		197
5.1	Innledning	197
5.1.1	En hendelse	197
5.1.2	Formålet med kapitlet.	197
5.1.3	Rettsikkerhet som omdreiningspunkt	198
5.1.4	Politiets rett og plikt til å forfølge antatt straffbare forhold.	199
5.2	Skjønnsmessige vurderinger av spørsmålet om anmeldelse og annen straffeforfølgelse	207
5.2.1	Innledning	207
5.2.2	Momenter tilknyttet situasjonen	207
5.2.3	Momenter tilknyttet personen	214
5.2.4	Momenter tilknyttet politiet.	225
5.3	Oppsummering	235
KAPITTEL 6		
KOMPETANSE OG KVALITETSSIKRING.		237
6.1	Innledning	237
6.1.1	Etter en hendelse.	237
6.1.2	Kompetanse og kvalitetssikring	238
6.1.3	Rettsikkerhet som omdreiningspunkt	239
6.1.4	Formål med kapitlet og veien videre	240
6.2	Fagkompetanse	240
6.2.1	Utdanning og veiledning.	240
6.2.2	Oppøvelse av skjønn	241
6.2.3	Kunnskapsøking og -søking	244
6.3	Styring av skjønn	245
6.3.1	Innledning	245
6.3.2	Forhåndsstyring.	245
6.3.3	Måltall.	246
6.4	Kvalitetssikring.	247
6.4.1	Rettslige rammer for kvalitetssikring.	247
6.4.2	Kvalitetssikring i patruljen eller av overordnet	248
6.4.3	Kvalitetssikring gjennom påtalemyndigheten.	251
6.5	Oppsummering	253

KAPITTEL 7	
OPPSUMMERING OG AVSLUTTENDE BETRAKTNINGER	254
7.1 Innledning	254
7.2 Saksbehandling	254
7.2.1 Innledning	254
7.2.2 Utvelgelse og utredning	255
7.2.3 Informasjon	256
7.2.4 Begrunnelse	257
7.2.5 Notoritet	257
7.3 Inngripen og gjennomføring	260
7.3.1 Innledning	260
7.3.2 Inngripen	260
7.3.3 Middel	261
7.3.4 Eksponering	263
7.3.5 Makt	263
7.3.6 Håndjern	265
7.3.7 Varighet	266
7.4 Anmeldelse og annen forfølgelse	267
7.5 Kompetanse og kvalitetssikring	270
7.6 Forebygging som gjennomgående element	271
7.7 Avsluttende betraktninger	273
7.8 Veien videre	277
LITTERATUR	282
LOVREGISTER	289
DOMSREGISTER	295
STIKKORDREGISTER	297